

[Miljøministeren]

ganismers egenskaber, så bagegær for eksempel får evnen til at fremstille insulin.

Denne teknologi åbner store muligheder ikke mindst her i landet, hvor vi har lang tradition for at arbejde med bioteknologi.

Mulighederne ligger i den kemiske industri, først og fremmest i medicinalindustrien, hvor vi allerede kender to eksempler på medicinfremstilling via gensplejsede organismer.

Mulighederne ligger også i levnedsmiddelindustrien, hvor man f.eks. kan erstatte kendte mikroorganismer med mere effektive, gensplejsede organismer.

Også landbruget vil på længere sigt komme ind i billedet med hensyn til bl.a. plante-forædling.

Endelig vil gensplejsning også give muligheder for at fremstille levnedsmidler af en bedre kvalitet, ligesom man vil kunne bedre miljøkvaliteten f.eks. gennem mindre forurenende produktion.

Gensplejsning er derfor en chance, vi skal gribe. Med gensplejsning kan vi skabe konkurrencedygtige varer, komme ind på nye markeder, skaffe valuta og arbejdspladser og mindske forureningen.

Men vi skal udnytte denne chance med omtanke. Vi skal hverken kaste os ud i den nye teknik i blind teknologibegejstring eller lade os lamme af frygt.

Gensplejsningen er nu på vej fra forskernes tegnebræt ud i produktionen. Vi har derfor muligheden for allerede fra starten at fastsætte de rammer, vi ønsker skal gælde for anvendelsen af gensplejsning i vort samfund.

Dette lovforslag skal skabe rammerne for, at vi på betryggende måde kan drage nytte af gensplejsning i samfundet. Det åbner ikke mulighed for at anvende gensplejsning på mennesker.

Lovforslagets formål er at forebygge mulige skader ved gensplejsning.

Derfor fastslår lovforslaget, at myndighederne skal vurdere eventuelle sundheds- og miljørisici, inden man anvender en gensplejset organisme eller celle.

Lovforslagets hovedprincip er på denne baggrund, at gensplejsning kræver forudgående godkendelse på basis af en vurdering af den mulige risiko. Denne vurdering vil først og fremmest tage udgangspunkt i OECDs principper og i de amerikanske miljømyndigheders overvejelser og metoder.

Godkendelse kræves

- ved udledning i forbindelse med produktion, hvor der anvendes gensplejsede organismer eller celler,
- ved udsætning i naturen af gensplejsede organismer eller celler,
- ved fremstilling, salg, import eller anvendelse af stoffer og produkter, herunder levnedsmidler, levnedsmiddelingredienser og tilsætningsstoffer, som indeholder eller består af gensplejsede organismer eller celler.

Med hensyn til forskningsaktiviteter vil der blive stillet generelle krav for at sikre det omgivende miljø.

Administrationen af den kommende lovgivning skal ikke blive en spændetrøje, hverken for forskning eller for produktion.

Ved administration af loven skal der derfor tages hensyn både til, at befolkningen beskyttes mod sundhedsrisici, til, at miljø og natur beskyttes mod økologiske risici, og til, at anvendelsen af gensplejsning fremmes til gavn for samfundet.

Lovforslaget bygger på den administrative struktur, som findes i den eksisterende lovgivning på miljøministeriets område.

I overensstemmelse hermed skal godkendelser i forbindelse med produktion gives af amtsrådene. Dette følger de almindelige decentraliseringsprincipper, hvorefter de lokale folkevalgte myndigheder i videst muligt omfang afgør sager, som vedrører lokale forhold. I fornødent omfang vil der være mulighed for, at amtsrådene indhenter rådgivning fra levnedsmiddelstyrelsen.

Med hensyn til udsætning af organismer i naturen og med hensyn til levnedsmidler, ingredienser og tilsætningsstoffer samt andre stoffer og produkter indeholder lovforslaget bestemmelser om, at godkendelserne gives centralt. Det svarer til principperne i lov om kemiske stoffer og produkter og i lov om levnedsmidler m.m.

Et centralt godkendelsessystem for udsætninger afviger imidlertid fra den ellers altovervejende decentrale myndighedsstruktur på naturfredningslovens område. Dette er begrundet i, at der her er tale om organismer, som bevidst er konstrueret til at overleve og virke i naturen. Hvis det f.eks. lykkes at gøre planter resistente mod tørke, frost eller sygdomme, er det nødvendigt at kende organismens øvrige virkemåde ude i naturen særde-